

5/2021 | Tietoa lääkepoliittisen päätöksenteon tueksi

Apteekkien myyntikatteen pienentäminen voidaan toteuttaa lainsäädäntöön tehtävillä muutoksilla

L. Reinikainen, A. Hyvärinen, M. Kokko, H-M. Jauhonen, P. Happonen

Apteekkiloutta uudistettaessa apteekkijärjestelmää tulee tarkastella kokonaisuutena

- Lääketaksa ja apteekkivero ovat keskeisiä elementtejä pienennettäessä apteekkien osuutta lääkehoidon kustannuksista.
- Lääketaksan ja apteekkiveron keskinäisen riippuvuuden takia näihin tehtäviä muutoksia tulee tarkastella yhtäaikaisesti, vaikka muutoksia tehtäisiinkin vaiheittain tai toisistaan irrallisina.
- Muutokset edellyttävät huolellisia ennakkolaskelmia ja muutosten vaikutusarviointeja sekä muutoksien jälkeen vaikutusten seuranta.

Lääkkeiden vähittäishinnat ja apteekkien myyntikate ovat Suomessa lääketaksan rakenteesta johtuen korkeat

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean tuottamassa (KAI 1/2021) selvityksessä on tarkasteltu lääketaksaan, apteekkimaksuun ja apteekkiveroon tehtyjä muutoksia, esitettyjä muutosehdotuksia ja mahdollisia muutosten esteitä. Lisäksi on kuvattu lääketaksan ja apteekkiveron tarkoitus, perusteet sekä niiden välinen riippuvuus toisistaan. Selvityksessä on tarkasteltu niitä keinoja, joilla lääketaksa- ja apteekkiverolainsäädäntöön voitaisiin tarvittaessa tehdä muutoksia.

Keskeiset havainnot

- Lääketaksaa, apteekkimaksua ja apteekkiveroa koskevia muutoksehdotuksia on tehty viimeisten vuosikymmenien aikana yli 20.
- Muutosehdotuksissa toistuu apteekkien myyntikatteen kohtuullistaminen ja pienentäminen.
- Muutoskeinoina on esitetty myös apteekkiveron poistamista tai puolittamista yhdistettynä lääketaksan leikkauksiin.
- Lisäksi on esitetty apteekkiveron progression kiristämistä ja vaikutusten kohdentamista erityisesti liikevaihdoista suuriin apteekkeihin
- sekä muutoksia kalliiden lääkkeiden hinnoitteluun ja myyntikatteeseen.

Selvityksen aineisto ja menetelmät

Aineistona käytettiin viimeisen 20 vuoden aikana julkaistuja viranomaisraportteja, lainsäädäntömuutosten asiakirjoja (mukaan lukien hallituksen esitykset) sekä sidosryhmien julkaisuja ja muutosehdotuksia. Apteekkien tiedot pohjautuvat Fimean keräämiin avohuollon apteekkien toiminta- ja taloustietoihin. Lääketukkumyynnin kehitykseen liittyvät laskelmat perustuvat Iqvian tuottamaan tukkumyyntiaineistoon.

Lisälukemista

Reinikainen ym. [Lääketaksan, apteekkimaksun ja apteekkiveron kehittäminen Suomessa - Selvitys muutosehdotuksista, muutosten esteistä ja mahdollisista muutostekijöistä](#). Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 1/2021.

Mäklin ym. [Lääkehoidon kokonaiskustannukset ja apteekkitalous: Esiselvitys](#). Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2020:1

Lisätietoja

Leena Reinikainen (leena.reinikainen@fimea.fi), proviisori, yo-merkonomi, kehittämissuunnittelija, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Ei julkaisuun liittyviä sidonnaisuuksia.

Antti Hyvärinen (antti.hyvarinen@fimea.fi), MMT, VTM, lääketaloustieteilijä, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Ei julkaisuun liittyviä sidonnaisuuksia.

Policy Brief on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluu tutkimusryhmälle. Ratti-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten Policy Briefien sisällöstä.